

Brenner János (1931-1957): A magyar Tarzícius – a papi hivatás vértanúja

1931. december 27-én született Szombathelyen, vallásos családba, két testvére is megkapta a papi hivatás kegyelmét, az egyik (József) még ma is él és szolgál papként.

Iskolás korában előadták társaival Szent Tarzícius történetét¹. Brenner János osztálytársai visszaemlékeznek, hogy mindenáron János szerette volna Tarzícius szerepét eljátszani. Ekkor még nem sejtette, hogy a Gondviselés hasonló vértanúságot szánt neki is.

Pécsen a Ciszterci Szerzetesrend Nagy Lajos Gimnáziumába járt. Tanárai nagy hatást gyakoroltak János gondolkodására. Az iskola légköre meghatározta további életét, gondolkodását és hivatását. Fokozatosan erősödött benne a ciszterci hivatástudat, ezért bátyját követve Zircre ment, ahol 1950. augusztusában jelentkezett ciszterci szerzetes jelöltnek. 1950. szeptember 7-én a kommunista államhatalom erőszakkal megszüntette a ciszterci rendet. A szerzeteseket 1950. október 15-én üzték el Zircről. Magyarországon ugyanis bevezették a kommunista államrendet, aminek a lényege az volt, hogy el kell törölni a kereszténységet, Istent tagadni kell, s meg kell ölni az emberek szívében. Az istentelen állam és vezetői (Rákosi Máttyás, Kádár János stb.) fő ellensége ezért az Egyház lett.

Brenner János a Budapesti Hittudományi Akadémia civil hallgatója lett két féléven át. Titokban folytatta szerzetesi fogadalomra felkészítő (novíciusi) évét. Brenner János Anasztáz 1951. augusztus 19-én titokban tette le első szerzetesi fogadalmát, s ekkor kapta szerzetesi nevét az Anasztázt.

Az egy éves novíciátusi idő letelte után fogadalmát nem újíthatta meg, ezért egyházmegyes kispapként folytatta tanulmányait. Így került Szombathelyre, ahol Kovács Sándor megyés püspök nagy örömmel fogadta. A szemináriumok (papnöveldek) nagy részét erőszakkal feloszlatták és összevonták 1952. júniusában. Emiatt Brenner János szombathelyi kispapjaival együtt Győrbe került 1952. szeptemberében. Társai tisztelték és szerették, hiszen egy nagyon jó lelkű, amelletts tehetséges és szorgalmas, imádságos lelkületű kispapot ismerhettek meg benne (így emlékezik meg róla Szegedi László atya is, aki Zircen akkor volt első gimnazista, amikor Brenner János végzős).

Kovács Sándor megyéspüspök 1955. június 19-én pappá szentelte a szombathelyi Székesegyházban. Újmiséskelmondatának a Róm 8,28-at választotta: „Az Istenszeretőknek minden a javukra válik”.

Brenner Jánost Kovács Sándor püspök Rábakethelyre helyezte dr. Kozma Ferenc esperes, plébános mellé káplánnak, aki jó példát adott, sokat segített az ifjú papnak a lelkipásztorkodás kezdetén. A plébános mély lelkiségű, s egyben tudós beállítottságú lelkipásztor volt. A hívek nagy meglepéssel tapasztalták, hogy a plébános és a káplán között jó az összhang, tudnak együtt dolgozni. Brenner János nagy buzgósággal kezdte meg működését. A rövid, két és fél éves papi szolgálata során szemmel láthatóan nem vitt végbe nagy dolgokat, de a hívek megérezték benne az igazi elkötelezést, imádságos lelkületű papot, aki mindig őszinte hivatástudattal élt, és teljesítette feladatát. „Szerették, és a gyermekek is szerették. Azokat olyan szépen összeszedte”. Mindezt pedig a kommunista hatalom birtokosai nem sokáig nézték jó szemmel. Egyik őszi estén, amikor motorkerékpárral jött hazafelé, ismeretlen személyek fahasábokat hajigáltak eléje, hogy balesetre hivatkozva el tegyék az útból, de ő ügyes manőverezéssel ezeket kikerülte. Hazatérve a plébániára mondta: „Na kievickéltem, nem volt szerencsénk” – és jót derült rajtuk. Tudta ugyanis, hogy az állami szervek figyelik, s komoly veszélyben van. Püspökét meg is fenyegették, hogy ha nem helyezi el Rábakethelyről, akkor súlyos következményei lesznek. János azt mondta püspökének: „nem félek, szívesen maradok”. Igazi jó pásztor volt, aki nem hagyta el a nyáját a farkasok üvöltése miatt.

Brenner János 1957. december 14-én mutatta be élete utolsó szentmiséjét Máriaújfaluban. Este a fiatal káplánt egy állítólagos beteg nagybátyjához hívta éjjel körül Kóczyán Tibor, egy tizenhét éves fiú, aki régebben ministránsa volt, és ő teljesíteni akarta papi kötelességét. Ekkor még nem tudta, hogy egykori ministránsa árulója, Júdása lett, akit a kommunista állami szervek felhasználtak sötét tervük megvalósítására. A templomban magához vette a betegek olaját és az Oltáriszentséget, és azonnal indult a szomszéd faluba, Zsidára. Útközben megtámadták és többször brutálisan bántalmazták, ennek ellenére sem hazafelé menekült, hanem rendületlenül az állítólagos nagy beteghez, akihez az Oltáriszentséget és a Betegek Kenetét az élete árán is el akarta vinni, nehogy szentségek nélkül haljon meg az a beteg. Az utolsó dulakodás az állítólagos beteg háza közelében történt, ahol már többen vártak rá. Később azt vallotta a ház lakója, hogy már majdnem megfogta a kilincset. Azért is volt nehezebb védekeznie, mert nem csak az életét védte, hanem az Oltáriszentséget is. A végzetes szúrás a torkán érte, amely az orvos megállapítása szerint a fulladásos halált okozta. János atyát összesen 32 késszúrással ölték meg. Ezért Brenner János a papi hivatás vértanúja. Reggel a szomszéd település plébánosa úgy találta meg a vértanú holttestét, hogy az egyik kezében ott szorította az Oltáriszentséget, azt ugyanis nem tudták elvenni tőle, a másik markában pedig női hajszálok voltak. Ez azt jelzi, hogy a kivégző csoportban nő is volt.

¹ A római keresztényüldözés idején a keresztényeket hitükért a Mammertini börtönbe zárták. Mivel a keresztények ereje a Szentáldozás, ezért minden áron be akarták juttatni hozzájuk Krisztus testét a szabadon maradt testvérek. Életveszélyes vállalkozás volt, s kerülni kellett minden feltűnőséget. Egy bátor kis ministránsfiú vállalkozott a feladatra. Saját testével védve ruhája alá takarta a Legszenetebb Oltáriszentséget. Az utcán játszó durva pogány fiúk megállították, hogy mit visz magával. Mivel nem volt hajlandó megmutatni, ezért verni kezdték, s a kis Tarzícius nem magát védte, hanem saját testével oltalmazta az Úr Jézus Testét, hogy el ne vegyék tőle és meg ne gyalázzák. Nem is tudták elvenni tőle, de az ütésekre belehalt. Vértanú lett.

Hogy kik ölték meg a 26 éves káplánt, azt ma sem tudjuk. Vértanúságáról nem volt szabad beszélni, mert megfélemlítették a környék falvait. Aki valamit tudott, azok közül volt, akit halálos „baleset” ért (azaz eltették láb alól, s azt mondták, hogy baleset történt). Képeit levették a szeminárium faláról és elkobozták, még a 90-es évek elején sem kerültek vissza. Brenner János rábakethelyi káplán meggyilkolásával a híveket és a buzgó lelkipásztorokat akarták megfélemlíteni. A terv, hogy „megverem a pásztor és szétszéled a nyáj”, nem vált valóra. A hívek egyre jobban tisztelni kezdték. A temetési szertartást Kovács Sándor szombathelyi megyés püspök végezte az egyházmegye papjainak részvételével. Így emlékezett meg a fiatal papról beszédében: „A jó pásztor életét adja juhaiért... nem töprengett, nem tétovázott, nem kért emberi támogatást, bátran indult el, mert lélekért ment, s mint jó pásztor, odaadta életét...”

Boldoggá avatása jelenleg folyamatban van.

Részlet Brenner János lelki naplójából: „Szívem legnagyobb hálájával és szeretetével köszönöm meg neked azt az igen-igen nagy kegyelmet, hogy szolgálatodra rendeltél. Add, hogy életem méltó legyen hivatásomhoz, hogy szent lehessen, mert én mindent egyszerre és fenntartás nélkül akarok neked adni.” „Tudom azt, hogy a tieidet nem kíméled a szenvedéstől, mert mérhetetlen hasznuk van belőle”. „Kérlek, hogy ezen az életúton vezess végig a szenvedés tüzes kohóján, hiszen a Te életed is csak szenvedés volt. Aztán vezess a szeretet izzó folyosóján át a Te lángoló isteni trónusodhoz!” „Vágyom minden után, ami örök, mert Te vagy a szépség. Te vagy a jóság. Te vagy a szentség és az örök, véghetetlen Isten”.

Kérdések a kicsiknek, ha gyerekek is vannak: Mi ragadott meg Téged Brenner János életében? Miért nagy dolog papnak lenni? Miért nagy dolog ministrálni? Mi volt/Ki volt a legnagyobb kincs Brenner János számára, ami/aki az életénél is többet ért (Oltáriszentség, Jézus) Miért olyan fontos a súlyos betegekhez papot hívni? Ki árulja el ma az Egyházat? (aki ellene szól vagy tesz, keresztény léte, vagy, aki elhagyja katolikus hitét). Ha ennyire fontos a Szentáldozás, milyen áldozatot tudnál Te hozni azért, hogy minél gyakrabban részesülhess benne?